

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

470. Quando, & qualiter solvendæ decimæ prædiales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Rebuff. cit. q. 8. n. 23. Monet. c. 4. n. 33. apud Barb. n. 22. Idem & de auri fodinis.

8. Octavo ex locatione domus, piscinarum, furni, prati. &c. Castrop. cum communi; si tamen pratum non elocetur, neque herba inde colligatur, sed animalia tua ibi pascant, non deberi ex herba decimam, cum non videatur esse debita, antequam sit collecta, vel ratione locationis pretium datum, Azor. l. cit. apud Castrop. n. 1. Sed neque hac ratione debetur decima duplex ex eadem re, si solvenda decima & elocanti ex pretio elocationis, & locatario ex fructibus inde collectis, nam locans solvit decimam pradialem, nimirum ex accepto pretio locationis piscinarum, v. g. conductor solvit decimam personalem ex lucro; quod habet, deducto pretio, quod dare debet pro locatione, & deductis omnibus expensis, quas facit in colligendis piscibus, adeoque decima non solvitur ex eadem re; quia pretium locationis deducitur. Castrop. ex Suar. cit. p. 7. n. 2. Porro in questione, an ex rebus emptis seu acquisitis, v. g. agris pro pecunia, vel fructibus indecimarum debeatur non solum decima ex lucro, sed etiam decima ex dicta pecunia, pro qua empti agri, utpote indecimarum. Abb. in c. pastoralis. nu. 6. cum aliquibus respondet affirmativè, ex eo, quod cit. c. pastoralis, dicatur ex rebus acquisitis pecuniam decimata non deberi, nisi decimam de lucro &c. adeoque à contrario sequi videatur ex emptis pecuniam non decimata deberi & aliam decimam, Respondet Castrop. cit. p. 7. n. 3. citans Suar. dicto l. 1. c. 38. d. num. 12. nimirum, neque in foro interno, neque externo deberi tunc decimam ex pecunia dicta indecimarum, sed solum de lucro pacto per emptionem, eò quod sicut, qui emit agrum usuraria pecunia, non debet fructus solventi usuras, cum bona empta alterius pecuniam (nempe illius, cui pecunia illa debebat restitui) non sunt illius, cujus est pecunia, ita etiam ager emptus pecuniam indecimarum non sit Ecclesie, nempe pro rata istius decimi correspondente decimam pecuniam illius indecimarum, pro qua emptus.

Questio 469. Quando, & qualiter solvenda decima personales?

1. Respondeo ad primum: has decimas (ubi adhuc sunt in usu, sicut eas esse in usu in multis Hispania partibus, testantur Nav. & Guttier apud Barb. cit. q. n. 27.) deberi non nisi in fine anni, & in aliquibus locis non nisi in fine vite; unde si quis lucrum ex negotiatione, militia, ludo, &c. acquisitum perdat intra annum, non tenetur solvere decimam, nec ratione rei, quam non habet, nec ratione injusta acceptionis, quia pars ista decima non erat debita, priusquam annus, vel vita terminaretur. Castrop. cit. p. 6. n. 6. citans Sa. v. decima. nu. 1. Azor. cit. c. 35. Abb. in c. pervenit. de decima. n. 3. Suar. cit. c. 37. n. 3. ubi ait, computationem anni faciendam secundum communem usum, vel assignandam communi conventionem.

2. Resp. ad secundum: non nisi prius deductis expensis decimam solvendam ex lucro negotiationis & similibus, juxta c. pastoralis. per quod tanquam jus posterius derogatum est. cap. non est. &c. in quo alias percipiebat Pontifex, integrè solvere decimas, antequam ex bonis ibi notatis (inter quae numerantur ibidem non solum fructus pradiales, sed & personales) deducerentur ullae expensae. Ita Gl. Innoc. Abb. &c. in c. pastoralis. Suar. de relig. l. 1. c. 33. n. 2. & Fagund. l. cit. c. 2. n. 18. apud Castrop. p. Leuren. Fori Benef. Tom. 1.

p. 6. n. 7. ubi etiam, cur potius id fiat in negotiatione & similibus, quam in fructibus pradialibus, hanc inter alias dar rationem, quod non reputetur lucrum, nisi quod remanet deductis expensis; in fructibus autè pradialibus omne, quod nascitur ex terra, & animalibus, dicatur fructus, pro cujus majore declaratione vide Barb. cit. §. 1. n. 36. & 37. ubi ex S. Th. 2. 2. q. 87. a. 2. quod fructus sumatur dupliciter, nempe primò naturaliter, hoc est, secundum naturam & veritatem rei, prout à parte rei provenit ex re fructifera Dei auctoris beneficio absq; ulla expensarum deductione, & sic accipitur fructus in decimis pradialibus, utpote quas Deus in lege veteri instituit absq; reflexione ad jus civile, ejusq; interpretationem, quam institutionem dein imitata Ecclesia in persolvendis decimis pradialibus hos fructus voluit, prout naturaliter in fundo percipiuntur & proveniunt, solvi: Dein civiliter, nimirum secundum censuram & interpretationem juris civilis, secundum quam acceptus fructus non intelligitur aliter, quam deductis expensis factis gratia eorundem fructuum; eò quod iis deductis lex civilis interpretetur in reliquo consistere utilitatem. l. fructus. §. 1. c. de fructibus & litium expen. §. 1. fundas qui. ff. familia heriscunde. Unde, cum decima fructuum personalium instituta ab Ecclesia, absq; eo, quod solvenda fuerint in lege veteri jure merè humano, verbum fructus merè non accipitur in iis naturaliter, sed civiliter, sive secundum juris civilis interpretationem, hoc est, deductis expensis, citatque Barb. pro hoc prater jam citatos à Castr. Filiuc. tr. 27. p. 2. c. 10. q. 8. Trull. l. 3. c. 3. dub. 3. m. 3. Less. cit. c. 39. du. 3. n. 16. Tiraq. &c. Porro nomine expensarum computanda veniunt omnia illa, quae ad vendendum, negotiandum, vel lucrandum expendantur, alias non expendenda, Suar. l. c. n. 6. Fagund. c. n. 20. Castr. l. c. n. 8. quin & probabiliter sustentatio propriae personae, & servorum, quae absq; illa negotiatione non fieret, cum absolute sint expensae factae in negotiatione & lucro acquirendo, & sine sustentatione propria & familiae non potest fieri lucrum, Castr. ibid. dicens videri id ipsum approbari à Rebuff. de decimis. q. 11. n. 4. & hoc ipsum, quod Suar. l. cit. in contrariu objicit, nimirum hac ratione paucos, & non nisi mercatores copiosos teneri ad has decimas, cum in victu & vestitu ferè omne lucrum necesse sit absumi, ait non esse magni momenti, cum potius rationi sit consonum, non nisi deducta conveniente sustentatione sui ex lucro, quod reliquum est, deberi decimas, dum illud reliquu proprie reputetur & dicatur lucrum: sed neq; solum prius deduci posse expensas utiliter factas, sed & voluntarias seu voluptuarias, modò factae non sint in fraudem, tenet Monet. de dec. c. 6. n. 33. apud Barb. cit. §. 1. n. 37.

Questio 470. Quando, & qualiter solvenda decima pradiales?

1. Resp. ad primum: decimae haec debent solvi statim, ac fructus collecti, c. cum homines. b. t. Azor. p. 1. l. 7. c. 24. q. 16. Suar. l. cit. c. 37. n. 1. & 5. & alii apud Pirhing ad cit. de decim. n. 93. Barb. cit. §. 2. n. 21. citans quamplurim. cum communi, juxta illud Exod. 22. Decimas tuas ne tarderis reddere. Idque, sive ager pluries in anno ferat fructus, sive semel. Bass. to. 1. v. decimae. n. 13. Imò teneri parochianos monere parochum de recipiendis decimis, docent Fagund. ad prec. §. 1. c. 4. n. 11. Guttier. can. 99. l. 2. c. 41. n. 43. Suar. &c. apud Barb. cit. n. 21. Unde sufficit, esse perceptos, quamvis non sint perfecte collecti,

R collecti,

collecti, ita ut terra desinat illos continere, v. g. si segetes demessa, uva secta, olea excussa, et si necdum factum inde vinum, servata tamen in omnibus loci consuetudine. Castrop. p. 8. nu. 4. cum communi. In foetibus animalium solvenda decima non prius, quam foetus sine matre vivere valeat, quia usque tunc nullius censetur utilitatis. Castrop. *ibid.* Barb. citans Rebuff. q. 6. n. 3. Suar. d. c. 37. n. 6. Fagund. l. cit. c. 5. q. 2. Monet. c. 6. n. 14. Riccium in pr. aurea resol. 252. &c. lana, cum oves tondentur, lac, butyrum, caseus, quia tractu temporis colligi debent, in fine illius de iis solvenda decima. Castrop. *ibid.* Pirh. n. 83.

2. Atque ita hinc sequitur, jure communi probabilius deberi has decimas solvi, antequam petantur, cum debeant solvi statim, & debita sint eo ipso, quod fructus sint collecti. Castrop. l. cit. Abb. & Anchar. in c. pervenit. Covar. var. resol. l. 1. c. 17. num. 8. Bonac. d. ult. de prac. Eccles. q. unica. p. 4. n. 2. Azor. d. c. 35. q. 17. contra Card. in c. pervenit. Archid. Parisi. &c. requirentes monitionem: quod tamen ab iis requiri, ne excommunicatio incuratur, non autem ut culpa vitetur, ait Castrop. juxta communem aliorum interpretationem: adeoque jam peccetur mortaliter, si sine justa causa solutio decimarum notabiliter differatur, praesertim ubi a parcho petita sint, cum ipse dies seu tempus solutionis pro creditore interpellat, praecipue cum fructus ipsi realiter obligati sint ad decimas ex juris dispositione. Barb. n. 21. Pirh. n. 93. citans Abb. in c. pervenit. h. t. n. 3. Suar. d. c. 37. n. 2. unde etiam, si ob culpabilem moram solvendi, decima ablata fuerint, seu perierint, aut damnnum passa sint, tenetur talis morosus decimarum debitor ad praestandam ei, cui debebantur, satisfactionem, nisi fuissent pari modo periturae apud creditorem, v. g. parochum juxta l. cum res. ff. de legatis. Secus si dominus vel colonus paratus erat solvere decimas parcho, vel eum monuerit, ut eas reciperet, isque sine justa causa eas recipere recusavit, vel neglexit; tum enim periculum & interitus rei ad ipsum parochum spectat, ipsiusque damno res perit; juxta l. qui decem. ff. de solut. & Gloss. in c. cum homines. v. fructibus collectis. Pirh. n. 93. citans Suar. cit. c. 37. n. 20.

3. Respondeo ad secundum: decima praediales solvenda ex omnibus supra dictis integris, non deductis ante pensionem, tributo, expensis, v. g. seminis aestimatione, pretio pro colendo agro, colligendis fructibus, reparatione domus &c. etiam si postmodum vix proferatur vel colligatur tantum, quantum seminatum fuit, quia omnia, quae ex semine prodeunt, sunt fructus terrae, & de manu Dei proveniunt. c. cum non sit. c. tuam nobis. c. non est. c. cum homines. c. pastoralis. h. t. qui textus omnes accipiunt fructus naturaliter secundum quod dictum q. praeced. Suar. l. cit. c. 35. n. 4. Less. l. cit. c. 39. num. 16. Fagund. l. cit. c. 4. n. 6. Bonac. l. cit. q. 5. p. 3. &c. apud Castrop. n. 1. unde jam colonus, qui colit agrum pro aliqua parte fructuum data, seu relicta sibi in pretium laboris, etsi de tali parte fructuum tantquam lucro personali debeat decimam, quamvis hoc videatur non esse amplius in usu, Dominus tamen ipse tenetur de integris fructibus, & non detracta illa parte relicta colono, solvere decimam praedialem, quae soluta, neque colonus neque mercenarius ex re sibi contingente non tenetur solvere amplius decimam, ne alias de eadem re bis solveretur decima. Castrop. *ibidem.* n. 2. peccabit itaque graviter peccato injustitiae & sacrilegii, & subiacet poenis impostis fraudatoribus decimarum, qui

decimam debitam solveret ex fructibus notabiliter deterioribus; quamvis etiam meliora eligere non teneatur, sed possit bona fide mediocria tribuere. Less. l. cit. Fagund. n. 6. Sylv. v. decima. n. 15. apud Castrop. n. 2.

Quaest. 471. Vbi solvenda decima personales?

Respondeo: jure communi ibi sunt solvenda, ubi quis habet domicilium, & Sacramenta suscipere debet. c. ad Apostolica. de decim. Idque tametsi alia adit Ecclesia baptismalis, ad quam tantquam matricem & primariam baptizandi deferendi sint, Ideo autem in SS. Canonibus quandoque dicitur, decimas Ecclesiae baptismali solvendas esse, ut c. de decimis. c. statimimus 16. q. 1. quia cum fideles plerumque in eadem Ecclesia & baptismum, & reliqua Sacramenta, atque divina percipiant, Ecclesia, quibus debentur decima, modo parochiales, modo baptismales vocantur. Laym. l. c. n. 3. in fine. Pirh. n. 90. & seq. contra Abb. in e. cum contingat. h. t. n. 6. in quantum putat aliquam partem decimarum personalium dandam Ecclesiae baptismali ob collatum in ea baptismum, & in recognitionem subjectionis erga Ecclesiam matricem. Dum quis habens duo domicilia, de hyeme habitat in una parochia, de aestate in altera, decima est dividenda. Castrop. cit. p. 6. n. 9. Si quis praeter domicilium principale habet plura accessoria, solvenda haec decima illi parochia, in qua habet domicilium principale, Barb. cit. §. 2. n. 29. Quod si artifex habet domicilium in confinio duarum parochiarum, decima debentur parochia illi, in qua est pars domicilii, in qua semper laborat. *ibid.* ex Fagund. ad prac. §. l. 1. c. 3. n. 6. ubi n. 7. subdit, si dubitetur, de qua parochia sit domicilium, inspiciendam esse januam, seu partem illius principalem, Ita ut hoc semper sit attendendum, nimirum domicilium principale, & si parochianus toto fere anno extra parochiam laboreat. Castrop. *ibid.* cum ibi, ubi habet domicilium, per se & de jure percipere debeat sacramenta, & audire divina, licet per accidens ratione absentiae & peregrinationis ea alibi percipiat. Pirh. n. 84. Barb. cit. §. 2. n. 28. citans Fagund. Si nullibi habet domicilium, ibi solvenda haec decima, ubi majore parte habitat, & quasi domicilium habet. Castrop. *ibid.* pro his omnibus citans Azor. ubi ante. q. 15. Suar. d. l. 1. c. 21. n. 1. &c.

Quaest. 472. Vbi solvenda decima praediales?

1. Respondeo: jure communi isti Ecclesiae parochiali, in qua, seu in cujus jurisdictione situm est praedium, seu res frugifera, etiam si possessor praedii habitet, quin & sacramenta recipiat alibi. c. cum contingat. c. ad Apostolica. c. cum sint homines. h. t. & expressè c. ult. de restit. spol. in 6. Idque ut jura Ecclesiarum, & decima firma permaneant, & ex mutatione personarum non varientur. Castrop. p. 8. n. 6. Sunt enim decima praediales onera realia inhaerentia ipsis praediis, adeoque attendendum non est, num possessor aut colonus praedii, seu fundi sit subditus Ecclesiae, seu parochianus; sed num res seu praedium sit situm intra parochiam. Pirh. n. 85.

2. Decima fructuum perceptorum ex novallibus (quale v. g. dicitur ager, qui nunquam seminatus fuit, nec fructus produxit, & nunc producit fructus, juxta c. quid per novale. de verb. signif.) si in nullius Ecclesiae parochialis territorio situm est novale, spectant ad Episcopum. c. quoniam. de decim. si intra terminos alicujus Ecclesiae parochialis situm, ad illam spectant. Et quod si istius Ecclesiae deci-